

NA DAN Z BESEDO

V drugi številki *Problemov* je Franc Zadravec objavil polemični članek z naslovom *Ali marksizem ali idealizem*. Prvi odstavek se glasi takole:

V naših revijah srečujemo v zadnjem času v različnih oblikah zanimiva pričevanja o ideološkem položaju enega dela naše inteligence. Razpon poskusov, kako zmanjšati pomen in funkcionalnost materialistične filozofije v naši znanstveni praksi pa tudi v političnih stvareh, sega od proklamacij eksistencialistične ontologije do oblik, v katerih hočejo spraviti materializem s krščanstvom. Elementov tega meglenega ideološkega stanja ni najti samo v reviji, ki nosi paradoksalni naslov *Perspektive*, marveč tudi v *Naši sodobnosti*, zlasti v portretni študiji o nemškem filozofu, ki jo je napisal Edvard Kocbek...

Potrebno je, da si te stavke podrobneje ogledamo. Zadravčeva misel teče nekako takole: del današnje slovenske inteligence skuša zmanjšati pomen in funkcionalnost materialistične filozofije v naši znanstveni praksi pa tudi v političnih stvareh. Ob tej podobi prizadevanja dela slovenske inteligence se pojavlja najprej naslednje vprašanje: kaj pomeni Zadravcu pojem »materialistična filozofija«, oziroma: katero smer materialistične filozofije ima v mislih. To vprašanje zastavljamo zaradi znane prve Marxove teze o Feuerbachu, kjer beremo ostro kritiko vse predmarksistične materialistične filozofije. Ni verjetno, da bi imel Zadravec v mislih ravno to materialistično filozofijo, ki jo je kritiziral že Marx, kajti če bi mislil na predmarksovski materializem, potem bi njegova ugotovitev pomenila pač samo to, da skuša del slovenske inteligence zmanjšati pomen tistega materializma, ki ga je zavrgel že Marx. Zaradi tega, zlasti pa zaradi naslova članka: *Ali marksizem ali idealizem*, smemo sklepati, da je prava Zadravčeva misel nekako takale: del slovenske inteligence skuša zmanjšati pomen in funkcionalnost marksističnega materializma, se pravi, zmanjšati skuša pomen in funkcionalnost marksizma v naši znanstveni praksi pa tudi v političnih stvareh. Če bi Zadravec res to mislil, potem bi se bilo treba o njegovih trditvah in ocenah obširno in temeljito pomeniti. Ker pa smo njegovo misel konkretizirali s pomočjo sklepanja, tak pomenek za zdaj ni mogoč. Zaradi tega postavljamo Zadravcu javno vprašanje: kaj je mislil z izrazom materialistična filozofija in ali je v ta izraz vključil tudi marksizem? Oziroma: ali nas hoče del njegovega besedila res prepričati, da skuša del slovenske inteligence zmanjšati pomen in funkcionalnost marksizma v naši znanstveni praksi pa tudi v političnih stvareh? Na javno vprašanje pričakujemo javni odgovor. Šele potem bo mogoče pojasniti tudi vlogo, ki jo ima naša revija v tem »mehlenem ideološkem stanju«.

Isto velja tudi za Zadravčevega kolego Božidarja Debenjaka, ki je v isti številki *Problemov* zapisal med drugim tole:

»V *Naši sodobnosti*... je Edvard Kocbek objavil svojo interpretacijo znanega nemškega filozofa Ernsta Blocha. Ob tej interpretaciji se velja zamisliti iz več razlogov: prvič, ker menim, da je netočna in izkrivljena..., drugič, ker se je interpretacija pojavila na straneh revije z najdaljšo tradicijo na Slovenskem — in to tradicijo *povsem drugačne* vrste; in tretjič, ker je to prvi in doslej edini slovenski članek o Blochu.«

Zanima nas samo tisti del Debenjakovega besedila, ki govori o naši reviji. Debenjak pravi, da ima ta revija med vsemi revijami najdaljšo tradicijo —

in to tradicijo *povsem drugačne* vrste. Nastane vprašanje: kaj je hotel reči Debenjak s to tradicijo povsem drugačne vrste? Ali lahko njegovo misel takole razumemo: naša revija ima sicer najdaljšo tradicijo, toda ta tradicija je *povsem drugačne* vrste, kakor pa njena sedanja usmerjenost? To bi pomenilo, da je naša revija pretrgala s svojo tradicijo in si izbrala *povsem drugačno* smer. Debenjak nam mora zdaj najprej povedati, če je res tako mislil, kakor bi lahko razumeli njegove besede? In če je prepričan, da je naša revija prekinila svojo tradicijo in se *povsem* preusmerila, je njegova dolžnost, da pojasni še, kakšna je bila ta tradicija, v čem in kdaj jo je naša revija zavrгла in kam se je potemtakem usmerila.

Samo ena možnost je: z jasno besedo na dan.

Uredništvo

POPRAVEK

V članku: Ob razstavi »Anton Ažbé in njegova šola« v 12. številki. Naše sodobnosti se glasi na strani 1105 pravilno: K. Ambrozić je orisala — namesto: je orisal.